

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2024

Θέμα Α1

Α1. Στο απόσπασμα διαφαίνεται ότι η εμπειρία του «ταξιδεύειν» συνεισφέρει στην καθολική προαγωγή και ευημερία του ανθρώπου. Τα ταξίδια ικανοποιούν την ενδόμυχη ανάγκη για γνώση, αλλά και ψυχαγωγία προσφέροντας ψυχική και βιολογική ευεξία. Αποτελούν αντιστάθμισμα στην τυποποιημένη και απαιτητική καθημερινότητα δημιουργώντας ευνοϊκές συνθήκες για ενδοσκόπηση, αποφόρτιση και εσωτερική πληρότητα. Ο άνθρωπος, εξάλλου, ταξιδεύοντας αποκτά νέες προσλαμβάνουσες και βιώματα ανανεώνοντας τα ψυχικά του αποθέματα, ενώ η αλληλεπίδραση με διαφορετικές κουλτούρες δίνει τη δυνατότητα μιας περισσότερο διευρυμένης θέασης της ζωής.

Θέμα Β1

1. β
2. β
3. α
4. α
5. γ

Θέμα Β2**α.**

Πρόθεση της συντάκτριας στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 είναι να αναδείξει την πολυδιάστατη και ανεκτίμητη αξία των ταξιδιών στη ζωή του ανθρώπου. Για να στηρίξει τη θέση της έχει επιλέξει τη μέθοδο της αιτιολόγησης. Αυτό αποδεικνύεται από τη χρήση της διαρθρωτικής φράσης «Κι αυτό γιατί». Πιο συγκεκριμένα, τονίζει ότι τα ταξίδια έχουν τη δυνατότητα να καλύπτουν τις ανάγκες του ανθρώπου προκειμένου να επιτευχθεί η πνευματική και ψυχική του ολοκλήρωση και να βιώσει την ευτυχία, να οδηγηθεί δηλαδή στην αυτοπραγμάτωσή του («γιατί τα ταξίδια... να ευτυχήσει.»). Παράλληλα, οι ταξιδιωτικές εμπειρίες προσφέρουν πνευματικά εφόδια, ψυχαγωγία και εξασφαλίζουν ψυχοσωματική ευεξία («Πνευματικές κατακτήσεις... ένα απλό ταξίδι.»).

Μέσω της αιτιολόγησης η συντάκτρια αποδεικνύει και ταυτόχρονα ενισχύει τις απόψεις της, προσδίδοντάς τους μορφή επιχειρήματος. Ταυτόχρονα, ενισχύει την εγκυρότητα και την αξιοπιστία τους, ώστε να γίνουν αποδεκτές από τον αναγνώστη.

β.

Έτσι ώστε: αποτέλεσμα

Αν και: αντίθεση- εναντίωση

ή: διάζευξη

καθώς και: προσθήκη

Συμπερασματικά: συμπέρασμα

Θέμα Β3

Ένα χαρακτηριστικό που προσδίδει βιωματικό χαρακτήρα στο Κείμενο 2 είναι η χρήση τόσο του α' ενικού («Πηγαίνω», «Συλλογίζομαι») όσο και του α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου («Μπαίνουμε», «Φτάσαμε»). Μέσω αυτών, ο αφηγητής μοιράζεται με τον αναγνώστη σκέψεις και εμπειρίες με εξομολογητική και προσωπική διάθεση, δίνοντας του τη δυνατότητα ταύτισης. Ακόμα ένα στοιχείο

βιωματικότητα είναι η αξιοποίηση του ιστορικού Ενεστώτα («Μπαίνουμε», «λάμπουν», «Πηγαίνω»), με τον οποίο αισθητοποιεί παραστατικά το ταξίδι του καθιστώντας κοινών και τον αναγνώστη.

Εναλλακτικά χαρακτηριστικά βιωματικού χαρακτήρα:

- Περιγραφή («Απέναντι τα βουνά... της κατοικούμενης γης.»)
- Εικόνες («Τα ανάγλυφα... ένωση»)

Θέμα Γ1

Στο ποίημα του Κωστή Παλαμά «Ταξίδι» διαφαίνεται, κατά τη γνώμη μου, η λυτρωτική λειτουργία του ταξιδιού στον ψυχισμό του ποιητικού υποκειμένου σε στιγμές αφόρητου συναισθηματικού πόνου λόγω μιας χαμένης αγάπης. Με το **α' ενικό πρόσωπο** («τραβώ», «νιώθω») και διάθεση εξομολογητική προβάλλει στον αναγνώστη τη λαχτάρα να εκκινήσει ένα ατέρμονο ταξίδι χωρίς συγκεκριμένο προορισμό. Με τις **παρομοιώσεις** («Μου σφίγγει ο καημός σαν θηλιά το λαιμό», «με δαγκώνει σα φίδι») δηλώνεται emphaticά το βασανιστικό αίσθημα ασφυξίας, από το οποίο πνίγεται και επιδιώκει να ξεκινήσει μια πορεία προς το άγνωστο χωρίς οπτικά και ακουστικά ερεθίσματα («με κόσμο τυφλό και βουβό»). Η ανάγκη για απομόνωση από ανθρώπους εκφράζεται με τον **εικονοπλαστικό και μεταφορικό λόγο** («Να νιώθω τριγύρω πλατιά ερημιά») και αποτυπώνει την εσωτερική επιθυμία για περιήγηση σε τόπους άγνωστους, με έμβλημα τη μοναχικότητα. Καταληκτικά, με απεύθυνση σε β' ενικό πρόσωπο («από σε να χαθώ») στο αντικείμενο της αγάπης του το ποιητικό υποκείμενο αποτυπώνει τη συναισθηματική φόρτιση και την επιθυμία απελευθέρωσης από αυτήν.

Προσωπικά, σε περίπτωση που βίωνα παρόμοια συναισθήματα απογοήτευσης στην αγάπη, θα είχα μάλλον την επιθυμία να δραπετεύσω από την κατάσταση που μου τα προκαλεί. Η όποια ευκαιρία να ταξιδέψω αλλού είτε νοητά είτε στην πραγματικότητα, ίσως θα με έκανε να ξεχάσω τον πόνο και τη θλίψη μου. Το ταξίδι, κυριολεκτικό και μεταφορικό, ανακουφίζει την ανθρώπινη ψυχή, καθώς της προσφέρει νέες εικόνες, εμπειρίες, διεξόδους. (λέξεις 219)

Συμπληρωματικοί κειμενικοί δείκτες:

- Ασύνδετο σχήμα: «πλατιά ερημιά, κλεισμένα τα σπίτια, τα τζάκια σβησμένα»
- Χρήση συμβόλων
- Επανάληψη
- Σημεία στίξης
- επιφώνημα

Θέμα Δ1

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: άρθρο σε ιστοσελίδα σχολείου

Είδηση-Αφόρμηση : το τέλος της σχολικής χρονιάς και οι επικείμενες καλοκαιρινές διακοπές.

Υπογραφή άρθρου: ο/η αρθρογράφος

Χρήση προσώπων: α ενικό-πληθυντικό, γ ενικό-πληθυντικό (η εναλλαγή των προσώπων κρίνεται απολύτως απαραίτητη)

Ύφος: μεικτό (φιλικό - τυπικό)

Ενδεικτικοί τίτλοι:

1. «Το ταξιδεύειν» και «το ηρεμείν».
2. Ταξίδι...στην ηρεμία.
3. Ατέρμονα ταξίδια...ψυχής.
4. Αναζητώντας...την ψυχική μας ισορροπία.
5. Προσωπική ηρεμία: ανάγκη ή πολυτέλεια;

ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

Τα ταξίδια στο παρελθόν αποτελούσαν προνόμιο μιας μικρής ελίτ, ένδειξη πολυτέλειας που δεν ήταν προσιτή σε όλους τους ανθρώπους. Σήμερα όμως κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει την αξία τους. Με τους σύγχρονους φρενήρεις ρυθμούς ζωής η ταξιδιωτική εμπειρία είναι ένας από τους πιο δημοφιλείς τρόπους διαφυγής από την καθημερινότητα και τη ρουτίνα. Το άτομο έχει περισσότερη ανάγκη από ποτέ να ταξιδεύει προκειμένου να ανανεωθεί ψυχικά και σωματικά. Εν όψει και των επικείμενων καλοκαιρινών διακοπών μας, μετά από μια τόσο απαιτητική και αγχογόνο χρονιά, όπως αυτή της Γ' λυκείου, κρίθηκε σκόπιμο στην ιστοσελίδα του σχολείου μας να

αναλύσουμε την αξία των ταξιδιών για τον άνθρωπο, αλλά και τους τρόπους προκειμένου κανείς να ανακτά την προσωπική του γαλήνη και ισορροπία.

Α΄ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: συμφωνία με τη θέση της συντάκτριας και τεκμηρίωση.

ΨΥΧΙΚΗ- ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

1.Ο ελεύθερος χρόνος προσφέρει φυγή από τη δύσκολη απαιτητική πραγματικότητα, χαλαρώνει τον άνθρωπο, τον κάνει να ανακτά τις δυνάμεις του μέσα από συναρπαστικές εμπειρίες.

2.Οι ρυθμοί της σύγχρονης ζωής είναι ασθματικοί, έτσι το ταξίδι λειτουργεί ως διέξοδος για τον σύγχρονο άνθρωπο, αποτελεί φυγή από τη ρουτίνα και το άγχος της καθημερινότητας.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

1. Τα ταξίδια διευρύνουν το φάσμα των ενδιαφερόντων -ειδικά των νέων- συντελούν στη συλλογή εμπειριών και πληροφοριών, πλαταίνουν τον νου, οδηγούν στην αυτοπραγμάτωση.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

1. Η επαφή με άλλους λαούς και πολιτισμούς -μέσω του ταξιδιού- αίρει στερεότυπα και προκαταλήψεις, καθιστά τον άνθρωπο ανεκτικό στη διαφορετικότητα, « αναζητά τον άνθρωπο όπου κι αν βρίσκεται». (Σεφέρης)

Β΄ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: τρόποι αναζήτησης προσωπικής ηρεμίας και ισορροπίας και τεκμηρίωση.

1.Επιλέγω τα ταξίδια, καθώς αυτά με γεμίζουν έντονες συγκινήσεις, με αποφορτίζουν από την πίεση και το άγχος των εξετάσεων, εκφράζουν την επιθυμία μου να γνωρίσω τον κόσμο και μέσω αυτού τον εαυτό μου.

2. Η τέχνη (μουσική, χορός κ.α.) παρέχει ψυχική αποσυμπίεση, δημιουργικότητα, έκφραση συναισθημάτων, ταξίδι στον χώρο και στον χρόνο. Μέσω της τέχνης ο άνθρωπος εξευγενίζει τη ψυχή του, εκλεπτύνει την ύπαρξη του, αισθητοποιεί τη γνώση του και αντιλαμβάνεται τη θέση του στον κόσμο.

3. Το ταξίδι της άθλησης εξασφαλίζει προσωπική ηρεμία και ισορροπία καθώς αποτελεί ευχάριστη διέξοδο από τον εγκλωβισμό του εφήβου στο σύγχρονο απαιτητικό, εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Με τον αθλητισμό ο έφηβος μπορεί να επιτύχει ουσιαστική και γόνιμη εκτόνωση των προβληματισμών και των εντάσεων της καθημερινότητας. Η προερχόμενη από την άθληση βιοχημική ανταπόκριση του σώματος και του εγκεφάλου, χαρίζει ευδιαθεσία, ενέργεια και ευεξία.

4. Η φιλιανγνωσία με ταξιδεύει σε άλλους κόσμους μαγικούς, εξάπτει τη φαντασία, αποτελεί την καλύτερη συντροφιά στο μοναχικό για πολλούς από εμάς μονοπάτι των εξετάσεων. Η φιλιανγνωσία είναι ανεκτίμητη, πνευματική δραστηριότητα που εκτός των άλλων προφυλάσσει από επικίνδυνες ατραπούς και εθιστικές συμπεριφορές.

5. Η επαφή με τους φίλους και συμμαθητές, το μοίρασμα σκέψεων, απόψεων, συναισθημάτων συμβάλλει στην προσωπική ηρεμία και ισορροπία των μαθητών. Οι φίλοι είναι οι απαραίτητοι συνοδοιπόροι στο ταξίδι της ζωής.

6. Η επαφή με τη φύση, διδάσκει την ηρεμία, την αρμονία και το μέτρο. Προσφέρει ψυχική και σωματική υγεία λόγω του καθαρού αέρα και της ηρεμίας. Το καυσαέριο και οι γοργοί ρυθμοί ζωής αντιπαραβάλλονται με την ενεργητικότητα και τη σωματική ευεξία κοντά στη φύση.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ:

Καταληκτικά, υπάρχουν πολλοί τρόποι για να έρθει ο άνθρωπος σε γόνιμη επαφή με τον εαυτό του και να αντλήσει ψυχικά αποθέματα. Το «ταξιδεύειν» είναι σίγουρα μια επιλογή, δεν είναι όμως η μοναδική για να αγγίξει το άτομο την ψυχή του. Είναι απαραίτητο στην καθημερινότητα του να επιδιώκει στιγμές ευτυχίας και ψυχικής

ανάτασης. Στη σύγχρονη, όμως, εποχή οι πολλαπλοί ρόλοι, οι αυξημένες απαιτήσεις, η επιδίωξη του υλικού ευδαιμονισμού λειτουργούν αποπροσανατολιστικά για όλους εμάς. Γι' αυτό και είναι εξαιρετικά σημαντικό να επενδύουμε στην ψυχική μας γαλήνη και να αποζητάμε τη γνήσια ψυχαγωγία και αλληλεπίδραση.

Ο / Η αρθρογράφος

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΒΑΚΑΛΗ